

TOSCA MENTEN

De geheime verdieping

Ik ben Samuel en ik heb zaterdag iets idioots gezien. Ik mag het niet verder vertellen, want het is hartstikke geheim. Maar ik móét het kwijt, dus daarom schrijf ik het maar op. Alleen opa weet het, maar die zegt nu ineens dat geheime verdiepingen niet bestaan. Terwijl hij er zelf over begonnen is. Die man is echt een vergiet!

Opa is eigenlijk de opa van mama. Hij is kaal, heeft reuzenoren en is warriger dan een bol wol waar een kat mee heeft gespeeld. Als hij iets vertelt, begint hij in het ene verhaal, eindigt hij in een ander verhaal en daartussenin zit dan ook nog van alles.

De week voor zijn verjaardag at hij bij ons en hij zat weer eens op zijn praatstoel. 'Weet je wat erg is?' begon hij. 'Een vlieg in je oog als je werper van een honkbalteam bent. Dat had ik een keer tijdens een wedstrijd, ik weet het nog goed. Ik was altijd werper want ik gooide sneller dan een kanon kan schieten. Maar door die verdwaalde vlieg gooide ik finaal de verkeerde kant op. Kijk, zo.' Opa kneep één oog dicht, zwaaide met zijn vork en zijn gehaktbal vloog over zijn schouder.

'Opa! Wat doe je?' riep mama.

'Ik gooi de verkeerde kant op,' zei opa. 'Net als toen. Toen sloeg de

tegenpartij een homerun en moesten alle toeschouwers huilen. Anders was het 13-0 geworden.'

Ik raapte de gehaktbal op en spoelde hem af. 'Iemand kan toch geen homerun slaan als een werper de verkeerde kant op gooit?' proestte ik.

'Vroeger kon alles. Toen blafte de hond nog uit zijn kont,' zei opa, en hij smikkelde gewoon verder. 'Over beroepen gesproken, wil jij nog steeds honkballer worden, Samuel?'

'Nee, ik zit niet op honkbal. En ik word piloot,' zei ik.

'Doe niet zo saai. Dan zie je de hele dag alleen maar wolken.'

'En u zag alleen maar liften,' zei ik.

'Zeker. Ik weet het nog goed.' Opa prikte nog maar eens een bal uit de pan en zei bijna gelukzalig: 'Ik was piccolo. Het mooiste beroep van de wereld. Ik ontving mijn gasten met een buiging in mijn lift, drukte op het goede knopje en reisde met hen naar de mooiste verdiepingen.'

'Dat bedoel ik. Dát is pas saai,' zei ik.

'Een hok vol dode slakken is saai!' zei opa verontwaardigd. 'Ik heb toevallig wel een keer een Grieks draaiorgel in de lift gehad, wist je dat? Iedereen danste de sirtaki en gaf me geld, in zo'n centenbakje, daar heb ik toen nog een gerookte paling van gekocht. Die was zo vers dat hij uit mijn broodje in de gracht sprong en wegzwom. En een goochelaar heeft een keer al mijn knopjes verwisseld. Toen bracht ik iedereen naar de verkeerde verdieping en één keer zelfs naar een heel ander hotel. Moesten we door de regen terug. En ik heb een keer een lintje gekregen omdat ik een boef had gevangen.'

'Boris Boef?' vroeg mama.

'Al Capone,' zei opa trots. 'Dat was een keer met Pasen.'

'Of met sint-juttemis,' zei mama.

'Dat zou ook kunnen. Maar het mooiste was: ik heb er oma leren kennen. Oma was de leukste gast die ik ooit in de lift heb gehad. Ik ben wel honderd keer met haar naar boven en naar beneden geweest, ik deed steeds of ik op het verkeerde knopje drukte. En de laatste keer zette ik de lift stil. Tussen twee verdiepingen. Oef, wat was dat eng.'

'Was oma eng?' giechelde ik.

'Nee, maar we gingen zoenen.'

'Gatsie!'

'Helemaal niet gatsie. Dat werd juist gezellig. Oma en ik zijn zelfs in een lift getrouwd. Oma in een witte jurk en ik in mijn liftjasje. Dat kwam toen nog tussen de deur en toen was er een knoop af. Maar nu is oma dood. Alles gaat voorbij en komt nooit meer terug. Net als mijn toetje. Hap slik verdwenen. Loop jij even mee naar huis, Samuel?'

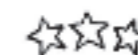
'Ja, hoor,' zei ik, en we stonden op.

Mama gaf me een knipoog. 'Opa heeft nooit op honkbal gezeten,' fluisterde ze. 'Dat krijg je als je je hele leven van boven naar beneden gaat. Dan weten je hersens niet meer wat boven en onder is.'

'Net als een onderbroek in een wasmachine,' zei opa, die mama toch hoorde. 'Weet je trouwens waarom je onderbroeken niet in de zon moet drogen? Dan worden ze weer bruin. Snap je 'm?'

Ik moest lachen en trok mijn jas aan.

En toen, onderweg, vertelde opa dus over die geheime verdiepingen.

Hij begon er zomaar opeens over. 'Kun je een geheim bewaren?' vroeg hij. 'Dat schiet me ineens te binnen. Het is heel groot, en iemand moet het weten voordat het weer naar buiten schiet. Zal ik het vertellen?'

'Ik zeg niks,' beloofde ik.

Opa keek om zich heen en begon te fluisteren. 'Het gaat over de knopjes in de lift. Daar is iets mee. Er bestaan stiekeme combinaties. Als je drie knopjes tegelijk indrukt, kom je op geheime verdiepingen waar niemand iets van weet. Die bestaan wel, maar zijn er niet, snap je? Ze zitten verstopt. Waarom lach je nou?'

'Je kan toch geen hele verdieping verstoppen?' protesteerde ik.

'Hoezo niet? Ze kunnen naar de maan vliegen, dan kunnen ze heus wel een verdiepinkje wegmoffelen. Het is zo waar als die vliegende bitterbal van vanavond.'

'Gehaktbal,' verbeterde ik. 'Wie wonen daar dan?'

'Rijke oliesjeiken. Die hebben overal op de wereld verborgen verdiepingen.'

Zo kunnen ze eindelijk ergens zijn zonder dat iemand aan hun kop zeurt. In mijn hotel woonde er af en toe een op verdieping zevenenhalf.'

'Niet,' zei ik.

'Wel,' zei opa. 'Ik ben er hartstikke vaak geweest. Met oma. Je moest eens weten wat we daar allemaal hebben gezien. Wil je dat weten?'

'Ik wil het liever zien,' zei ik.

'Dat gaat niet. Alleen piccolo's mogen daar komen,' zei opa streng. 'Dus dan moet je toch maar piccolo worden in plaats van honkballer.'

'Ik zit niet op honkbal, opa. Ik word piloot,' zei ik. 'En oma was toch ook geen piccolo?'

'Oma was oma. En ik ben thuis. Lust je een koekje?'

'Ja.'

'Ga dan maar even mee.'

Opa vond zijn sleutel en ik liep achter hem aan naar binnen.

'Ha Greetje, ik ben weer thuis,' zei opa tegen de foto van oma. 'En Samuel is er ook. Ik ga ons geheim vertellen.'

'Dat heeft u al verteld,' zei ik.

'Er is nog meer. Ga zitten.'

Opa ging ook zitten en begon uitgebreid te beschrijven wat hij op verdieping zevenenhalf allemaal had gezien. Dat was nogal wat, want de sjeik richtte zijn verdieping ieder jaar anders in, vertelde opa. 'De slaapkamers bleven slaapkamers, maar de rest herkende je nooit terug. De eerste keer kwam ik met oma in een parkje met een vijver, daar gingen we eendjes voeren. Daarna kwam er een speeltuin met zeven draaimolens. En het jaar daarna een schaatsbaan, die verdieping leek ineens wel een vrieskist. Gelukkig kwam er warme chocolademelk uit de kraan. Weer een jaar later wilde de sjeik ineens een complete dierentuin in het hotel.'

'Met speelgoedieren, zeker,' zei ik.

'Nee, echte. Die kwamen aan in busjes met zwarte ramen. We hebben ze midden in de nacht naar boven gebracht. Geen olifanten, die pasten niet in de lift. Maar wel tijgers en slangen, daar is er toen nog een van ontsnapt. Die is later teruggevonden in het bed van een hotelgast. Dat heeft nog in de krant gestaan en niemand wist waar dat beest vandaan kwam. Maar ik heb natuurlijk niks verklapt.'

'Wanneer was dat?' vroeg ik.

'Dat weet ik niet meer precies, maar ik weet het nog goed.' Opa glunderde inmiddels. 'Ik zou nog best een keer terug willen. Met jou. Dan konden we zien wat die sjeik nu weer heeft laten maken. Misschien wel een zwembad. Of een ruimtestation. Lach je nou weer? Jij denkt dat ik het verzin, hè? Maar het is zo waar als die bamibal. Of was het een bitterbal?'

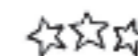
'Een gehaktbal,' grinnikte ik.

'Die bedoel ik. Als ik nog piccolo was, bracht ik je erheen. Maar ja. Dat ben ik niet meer.' Opa glimlachte, leunde achterover en viel in slaap.

'Opa? Ik kreeg toch een koekje?'

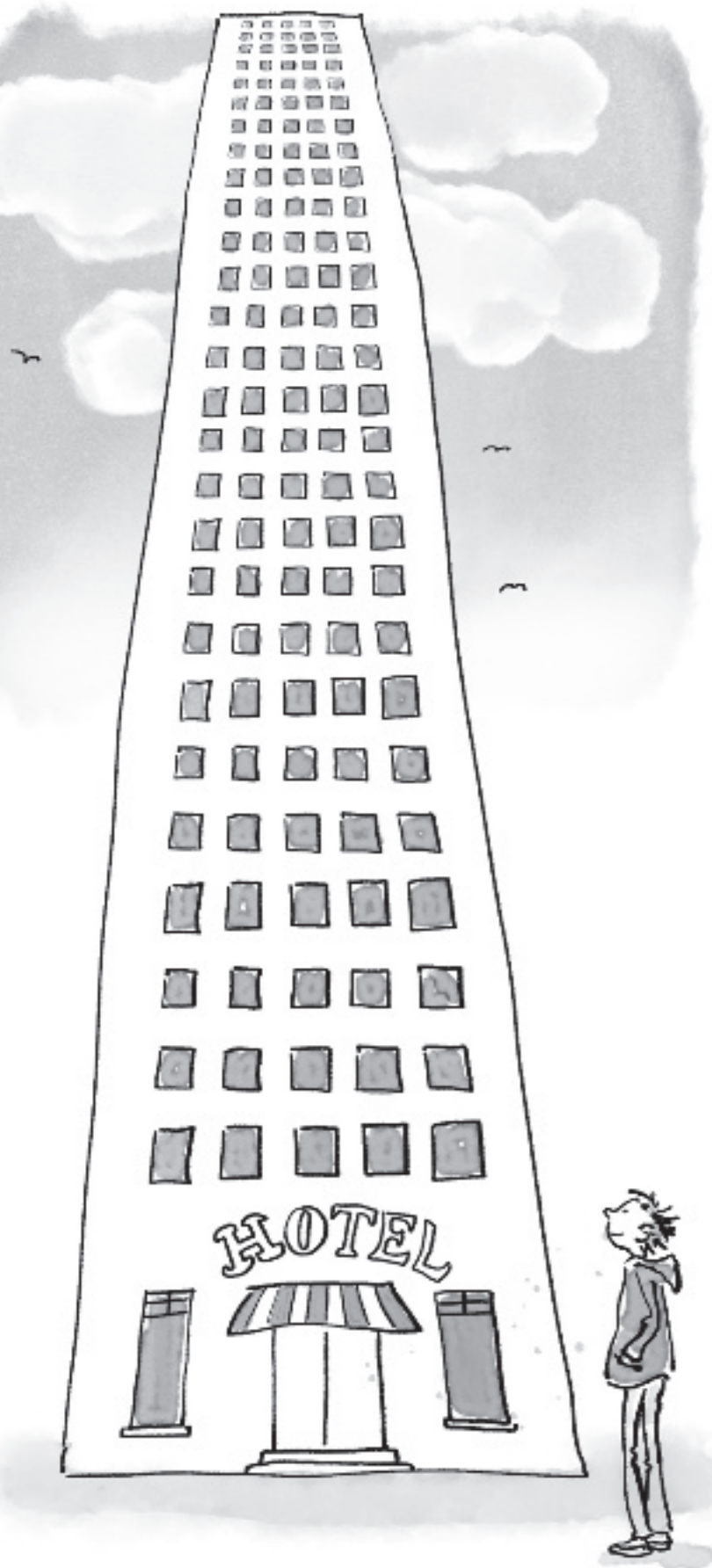
Opa begon te snurken.

Ik pakte zelf maar een koekje, zwaaide naar oma's foto en liep terug naar huis. Onderweg begon ik te twijfelen. Stel dat het wél waar was, wat opa zei. Misschien geloofde ik het alleen maar niet omdat ik zelf geen rijke oliesjeik was. Als ik veel geld had, wilde ik vast ook wel zo'n verdieping. En dat wegmoffelen was voor een goede timmerman natuurlijk een peulenschil. Ik kon het maar op één manier controleren: door met opa naar zijn oude hotel te gaan en te gaan kijken. Maar opa haalde alles door elkaar, zeker zo'n stiekeme combinatie. Ik was bijna thuis toen de oplossing door mijn hoofd schoot. Als opa in zijn piccolokleren in zijn lift stond, wist hij alles vast weer precies. Opa moest weer piccolo worden!

Regelen dat opa piccolo werd, bleek net zo gemakkelijk als op het knopje van een lift drukken. De volgende dag uit school ging ik naar het hotel, ik vroeg het en binnen vijf minuten was het geregeld.

'Kent u meneer Foekjes nog?' vroeg ik aan de mevrouw achter de balie. 'Die heeft hier gewerkt als liftbediende. Hij is mijn overgrootopa. Hij vertelt altijd over zijn werk, dat vond hij de leukste baan van de wereld. Zaterdag wordt hij 85 en ik wil hem verrassen. Mag hij dan nog één keertje liftbediende zijn? Met mij? Ik heet trouwens Samuel. Dan geef ik dat voor zijn verjaardag. Mag dat?'

De mevrouw glimlachte, ging met iemand bellen en hing met een nog bredere glimlach weer op.

‘Goed bericht, Samuel, het mag,’ zei ze.

Ik schrok er haast van. ‘Mag het echt?’

‘Ja. Op je opa’s verjaardag, de hele zaterdagmorgen. We laten zelfs de krant komen, voor een foto van je opa in de lift. Dat is goede reclame voor het hotel.’

‘Wat leuk! Dank u wel!’ riep ik blij.

Toen wilde ze mama bellen. En vijf minuten later kon ik het gaan vertellen aan opa.

Opa kon zijn geluk niet op. Hij danste bijna. ‘Word ik weer piccolo? Ik word weer piccolo! Hoera! Maar waarom?’

‘Omdat ik dat heb gevraagd. Dan kunt u mij die geheime verdieping laten zien,’ zei ik.

‘Welke geheime verdieping?’ vroeg opa verbaasd.

‘Van die stiekeme combinatie, weet u nog? Van die schaatsbaan en die dierentuin, waar u met oma was.’

‘O ja, ik weet het nog precies. Dat heb je goed geregeld, Samuel! Potverdrieknopjes.

Wacht even.’

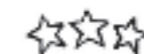
Opa ging weg en kwam terug in een rood jasje met glimmende knopen. ‘En deze is voor jou,’ zei hij trots. ‘Rol de mouwen maar op. En ga je schoenen poetsen. Hoe zie ik eruit?’

Raar, dacht ik. Maar ik zei: ‘Heel mooi. En nu moet ik sporten, ik ben al bijna te laat.’

‘Veel plezier met honkballen,’ riep opa.

‘Ik zit niet op honkbal!’

‘Dat weet ik heus wel. Je wordt later slager,’ zei opa.

Precies om tien uur liep ik op zaterdagmorgen met opa en mama het hotel in. Op de balie stond een taart en in een van de liften hingen ballonnen. Opa leek opeens wel twintig jaar jonger. Hij praatte harder en liep veel rechterop. Alleen zijn oren waren nog steeds oud en enorm. Maar daar kon een goed humeur niks aan veranderen.

Met voorname buiginkjes begroette hij iedereen die hij zag. ‘Goedemorgen. Welkom in ons hotel! Lekker weertje, hè? En u bent beiden van de krant? Wat fijn dat u gekomen bent.’

‘Hij doet alsof hij de directeur is,’ fluisterde ik tegen mama.

‘Dat is hij vandaag ook. Directeur van de knopjes,’ zei mama.

De mevrouw achter de balie wilde de taart aansnijden, maar opa stond al in de ballonnenlift en weigerde eruit te komen. Ten slotte stapten de fotograaf en de verslaggever maar bij hem in. Mama en ik stapten ook in, opa drukte op het knopje van de bovenste verdieping en begon te vertellen over het draaiorgel en de goochelaar en we gingen weer naar beneden.

‘Nu moet ik aan het werk,’ zei opa. ‘Verzin de rest er maar bij, ik lees het wel in de krant. Fijne dag, hoor. Kijk uit met oversteken.’ Hij boog voor een mevrouw. ‘Goedemorgen dame. Waar gaat de reis naartoe? En u, meneer? Een enkele reis of een retourtje?’

Iedereen speelde het spelletje mee en terwijl opa nog harder glom dan zijn schoenen, zoefden we een halfuur op en neer. Opa kletste maar door

en ik dacht aan de geheime verdieping. Als die bestond, moesten we er zo onderhand wel heen. Straks was er geen tijd meer.

Eindelijk was de lift leeg. We waren op de vijfde, opa deed de deur dicht en ging op het liftstoeltje zitten. 'Hè, hè, is me dat rennen,' pufte hij, alsof hij net een marathon had gelopen.

'Zullen we nu die stiekeme combinatie doen?' vroeg ik.

'Wat voor stiekeme combinatie?' vroeg opa nieuwsgierig.

'Van verdieping zevenenhalf. Dan moet je toch drie knopjes tegelijk indrukken?'

'O ja. Dat geheim. Hoe kan ik dat nou vergeten? Ik weet het nog goed.' Opa stond weer op. 'Let op.' Hij zette drie vingers tegen knopje 1, 2 en 3, gaf me een knipoog en drukte ze plechtig in.

De deur schoof open en alle verdiepingslampjes gingen uit.

'Wat gebeurt er?' vroeg opa geschrokken.

'U heeft hem kapotgemaakt,' giechelde ik.

'Natuurlijk niet. Die goochelaar is weer langs geweest. De rotzak.' Opa drukte drie andere knopjes tegelijk in en het grote licht ging ook uit. 'Drie keer is scheepsrecht,' zei opa, en hij drukte net zo lang op drie knopjes tot de deur dichtschoof.

In het donker zoefden we omhoog. Alle lampjes bleven uit en heel even dacht ik echt dat we op verdieping zevenenhalf zouden uitkomen.

Maar we kwamen op verdieping 27.

'Mis,' zei opa. Hij sloot de deur en zei: 'Vier keer is scheepsrecht.' Toen kwamen we op verdieping 9. En na vijf keer scheepsrecht op 13. En toen op 30 en weer terug naar 9.

Nijdig begon opa vier knopjes tegelijk in te drukken. En toen vijf. En toen zoveel als hij kon. Maar dat hielp geen zier en na honderd keer scheepsrecht waren we voor de zesde keer op verdieping 9.

'Hoe kan dat nou? Alles is anders,' mopperde opa. 'Vroeger, toen de hond nog uit zijn kont blafte, toen deed mijn lift nog gewoon wat ik zei.'

'Zal ik het eens proberen?' vroeg ik.

'Nee. Jij bent geen echte piccolo. Blijf hier. Ik moet plassen.' Opa stapte uit, liep zomaar de gang in en verdween om een hoek.

Teleurgesteld ging ik op het liftstoeltje zitten. Ik was er gewoon in getrapt. Opa had meer fantasie dan een waarzegster. Hij had niet eens op honkbal gezeten, zei mama. Geheime verdiepingen bestonden niet en ik was een sukkel. Nou ja, opa had tenminste wel een leuke verjaardag. Ik stond op en keek de lege gang in. Straks vergat opa mij en ging hij zomaar bij iemand op de koffie. Of hij dacht dat er brand was en nam de brandtrap. Mijn ogen gingen naar de knopjes. In mijn hoofd klonk een stem.

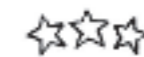
Weet je wel hoeveel combinaties er bestaan? Duizend keer meer dan opa heeft geprobeerd. Probeer het gewoon. Dit is je kans.

Ik tilde mijn hand op en aarzelde.

Waar wacht je nou op? Of ben je bang? riep de stem.

'Natuurlijk niet!' Ik haalde diep adem, tilde mijn hand op en drukte op drie knopjes tegelijk. Volgens mij 2, 6 en 13. Maar het kan ook een 4 geweest zijn. Of met een 7 erbij, ik weet het niet meer. In ieder geval schoven de deuren dicht en werd het donker.

En een tel later zoefde ik erheen. Naar de geheime verdieping.

Toen de lift stopte, wist ik het nog niet. Er klonk een belletje dat ik nog niet eerder had gehoord en een schurend geluid achter de deur. Maar de deur zelf bleef dicht en er ging ook geen licht aan.

Meteen kreeg ik het warm. Was ik nou blijven steken? En opa wist nergens van, die zat gewoon ergens op een wc. Mijn handen zochten naar een alarmknop, maar welke was dat dan? Opeens paniekerig roffelde ik tegen de deur. 'Hallo? Is daar iemand?' En toen keihard: 'Doe open! Doe óóó...'

De deur schoof open en tot mijn stomme verbazing tuimelde ik een plein op. Dat dacht ik tenminste, dat de lift ineens naar buiten was gegaan. Door die draaimolen recht voor mijn neus. En door die kermismuziek. Maar boven het plein zat een plafond. En op de vloer lag marmer. En in een fiits drong het tot me door: ik was op de geheime verdieping en de sjeik had een kermis laten bouwen.

Met open mond keek ik om me heen. Overal stonden kraampjes en draaimolens en daarachter reed een botsauto.

Reed een botsauto?

Ik dook achter een kraampje en gluurde om het hoekje. Een uitgelaten jongen met zwart haar scheurde steeds hetzelfde rondje en botste zo vaak als hij kon tegen een stilstaand geel autootje aan. 'Ik zal je krijgen!' schreeuwde hij. 'Boem! Boem!'

Ineens klom hij uit zijn auto, liep naar een ballengooikraam en begon blikken omver te werpen. Hij kon er niks van, maar schreeuwde de hele tijd dat hij gewonnen had. 'Raak! Gewonnen! Wéér gewonnen!' Hij greep steeds nieuwe beren uit de kraam en zette die naast elkaar op een tuinbankje. Na een tijdje huppelde hij naar een draaimolen, klom op een paard en liet de draaimolen draaien.

Ik hield me nog steeds verstopt. Ik had al tien keer in mijn arm geknepen en tot tien geteld, maar dat veranderde niks: ik was op een geheime verdieping met een kermis. Potverdrieknopjes, zou opa zeggen!

Over opa gesproken, die moest ik halen! Hij was zo onderhand vast wel klaar met plassen en moest dit per se zien!

Geruisloos kroop ik terug naar de lift en ik was er al bijna, toen ik tegen twee benen aan botste. Ik schrok me rot.

'Wie ben jij?' vroeg de jongen, boven mijn hoofd. 'Nou?'

'Ik... ben Samuel,' bracht ik uit, en ik krabbelde overeind. 'Ik ging net weg.'

'Wat doe jij hier? Je mag hier helemaal niet komen.'

'Ik ben liftbediende. Dat speel ik. Ik hoor hier. Zogenaamd. Maar ik ga al. Sorry. Daag.' Ik lachte onnozel en stak mijn hand op.

Maar de jongen hield me tegen. 'Blijf hier,' zei hij. Het klonk als een bevel.

'Oké,' zei ik bang.

'Schijterd. Wil je chocolademelk?' Hij wachtte niet op antwoord, liep naar een kraan en vulde een beker. 'Lekker?'

'Komt dat uit de kráán?' vroeg ik verbluft.

'Natuurlijk. Ik ben Farid. Je moet met me spelen,' zei de jongen. 'We hebben twintig minuten. Ga in die gele botsauto.'

'Maar... ik...'

'In die gele!'

'Oké.' Verbouwereerd deed ik wat hij zei. 'Maar ik moet eigenlijk naar opa,' zei ik.

'Die wacht maar even.' Farid duwde een muntje in mijn botsauto en sprong zelf in de rode. 'Geef gas! Rij tegen me aan! Harder! Net als ik!'

Hij knalde keihard tegen me aan en opeens dacht ik niet meer aan opa. Ik

